

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผังแม่บท กับสถานที่ตั้งของโครงการ

4.1 การวิเคราะห์ผังแม่บท (MASTER PLAN) ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

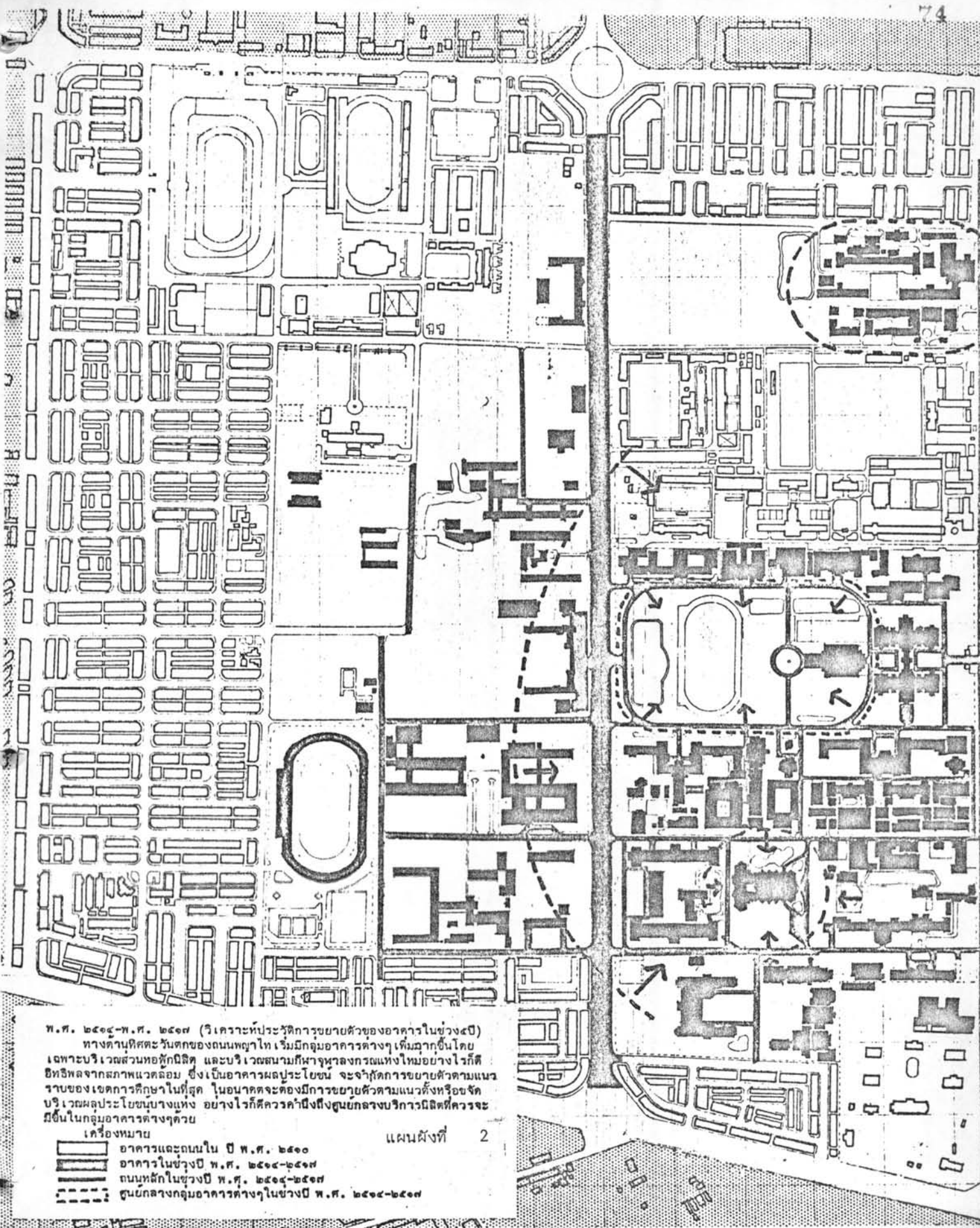
หน่วยวางแผนมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ทำการวิเคราะห์พื้นที่ของมหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการวางแผนให้เหมาะสม ตามนโยบายและความต้องการของมหาวิทยาลัย สรุปออกมาเป็นผังแม่บท (MASTER PLAN) ขึ้นมา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และขยายงานทางการศึกษาอย่างมีหลักเกณฑ์

จากการวิเคราะห์การขยายตัวของอาคารตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน³⁴ จะเห็นได้ว่าอาคารส่วนใหญ่จะอยู่ตามทิศใต้และทิศตะวันออกของพื้นที่มหาวิทยาลัย และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปทางทิศเหนือและทิศตะวันตก โดยจะมีพื้นที่ว่างที่เป็นสลัม และส่วนที่ทางราชการอื่นยืมไปใช้ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยกำลังจะขอคืนบางส่วนมาใช้ขยายการศึกษาของมหาวิทยาลัย (ดูแผนผัง 2, 3 และ 4 ประกอบ) หน่วยวางแผนมหาวิทยาลัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ และข้อเสนอโครงสร้างหลักของการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัย โดยแบ่งเป็นเขตต่าง ๆ ดังนี้ (ดูแผนผังที่ 6 ประกอบ)

1. ส่วนการศึกษา ได้แก่ เขตที่ 1, 6, 10 และ 11 (เขตที่ 1 หมายถึง บริเวณที่ตั้งคณะแพทยศาสตร์ ไม่ได้แสดงในแผนผัง)
2. ส่วนกลางบริหาร บัณฑิตการศึกษ และกิจกรรมร่วม ได้แก่ เขตที่ 7 และ 8
3. ส่วนผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ เขตที่ 3, 4, 9, 12 และ 13
4. ส่วนหอพักนิสิต และที่พักอาจารย์ ได้แก่ เขตที่ 5
5. ส่วนที่ทางราชการอื่นยืมไปใช้ ได้แก่ เขตที่ 2

³⁴ ไปรกรายละเอียดจากการวิเคราะห์ผังมหาวิทยาลัยของ หน่วยวางแผนมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

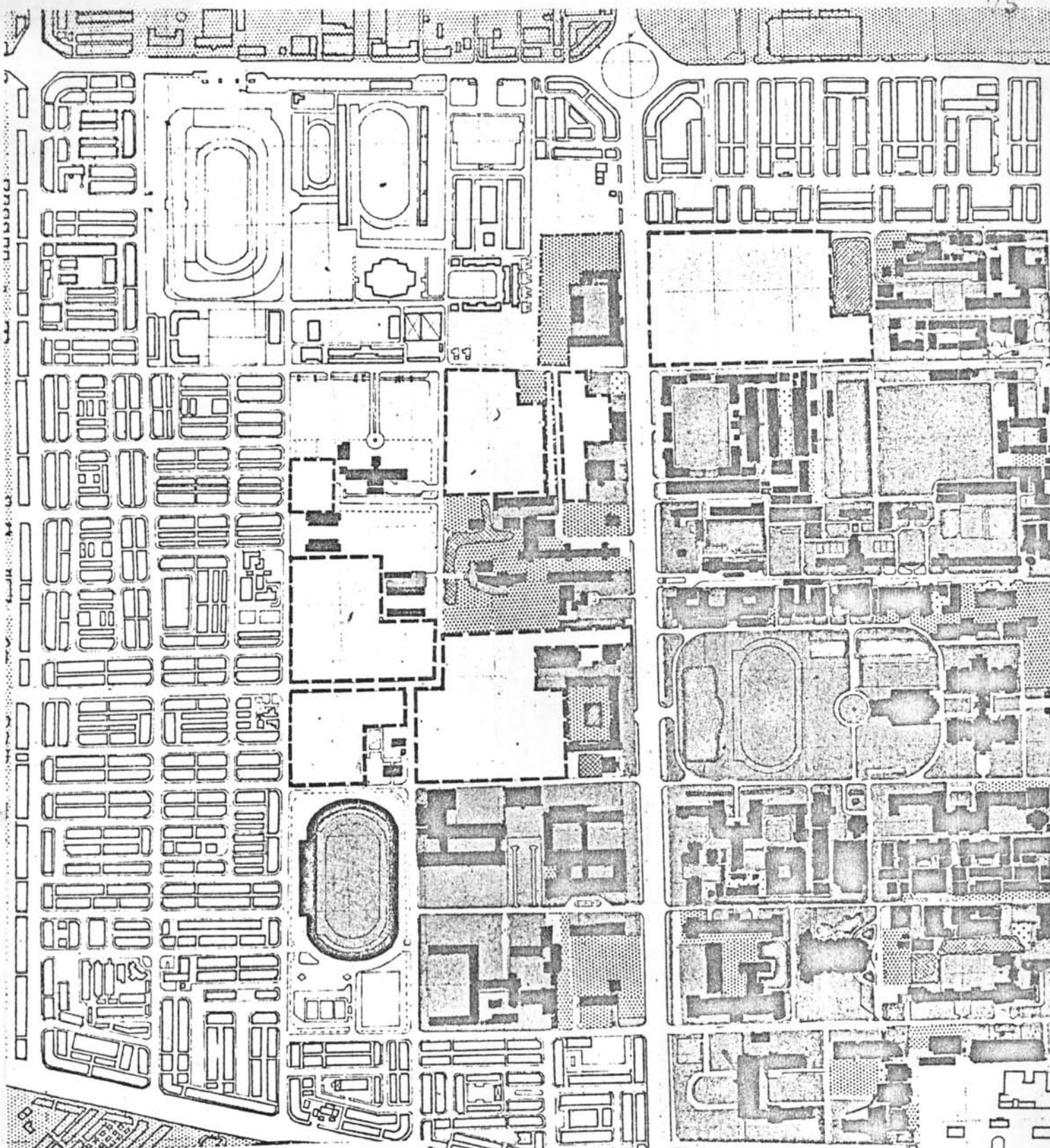
ในแต่ละเขตของการศึกษา จะมีศูนย์กลางกิจกรรมของ เขตนั้น ๆ เพื่อประโยชน์ต่อการรวมกิจกรรมทางการศึกษาทางสังคมและอื่น ๆ ของนิสิต และคณาจารย์ โดยไม่ต้องเดินทางไกลนัก แต่อย่างไรก็ตามกิจกรรมรวมทั้งมหาวิทยาลัย ก็ยังคงใช้ส่วนกลางของมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยส่วนกลางของการบริหาร หอประชุม ศูนย์ศิลปะ ศูนย์บริการทางวิชาการ และธรรมสถาน ซึ่งส่วนนี้ถือว่าเป็นแกนกลางของมหาวิทยาลัยทางด้านการบริหารและกิจกรรม (คู่มือที่ 7

พ.ศ. ๒๕๐๕-พ.ศ. ๒๕๐๗ (วิเคราะห์ประวัติการขยายตัวของอาคารในช่วงนี้)
 ทางด้านทิศตะวันตกของถนนพญาไท เริ่มมีกลุ่มอาคารต่างๆเพิ่มมากขึ้นโดย
 เฉพาะบริเวณสวนหอพักนิสิต และบริเวณสนามกีฬาหอรบกรมแห่งใหม่อย่างไรก็ดี
 อิทธิพลจากสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นอาคารมรดกประโยชน์ จะจำกัดการขยายตัวตามแนว
 ราบของเขตการศึกษาในที่สุด ในอนาคตจะต้องมีการขยายตัวตามแนวตั้งหรือขัง
 บริเวณมรดกประโยชน์บางแห่ง อย่างไรก็ตามควรคำนึงถึงศูนย์กลางบริวารนิสิตที่ควรจะ
 มีขึ้นในกลุ่มอาคารต่างๆด้วย

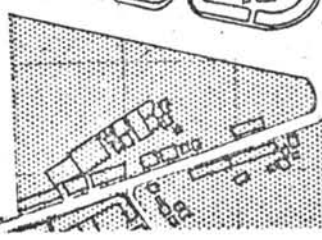
- เครื่องหมาย
- อาคารและถนนใน ปี พ.ศ. ๒๕๐๐
 - อาคารในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๐๗
 - ถนนหลักในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๐๗
 - ศูนย์กลางกลุ่มอาคารต่างๆในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๐๗

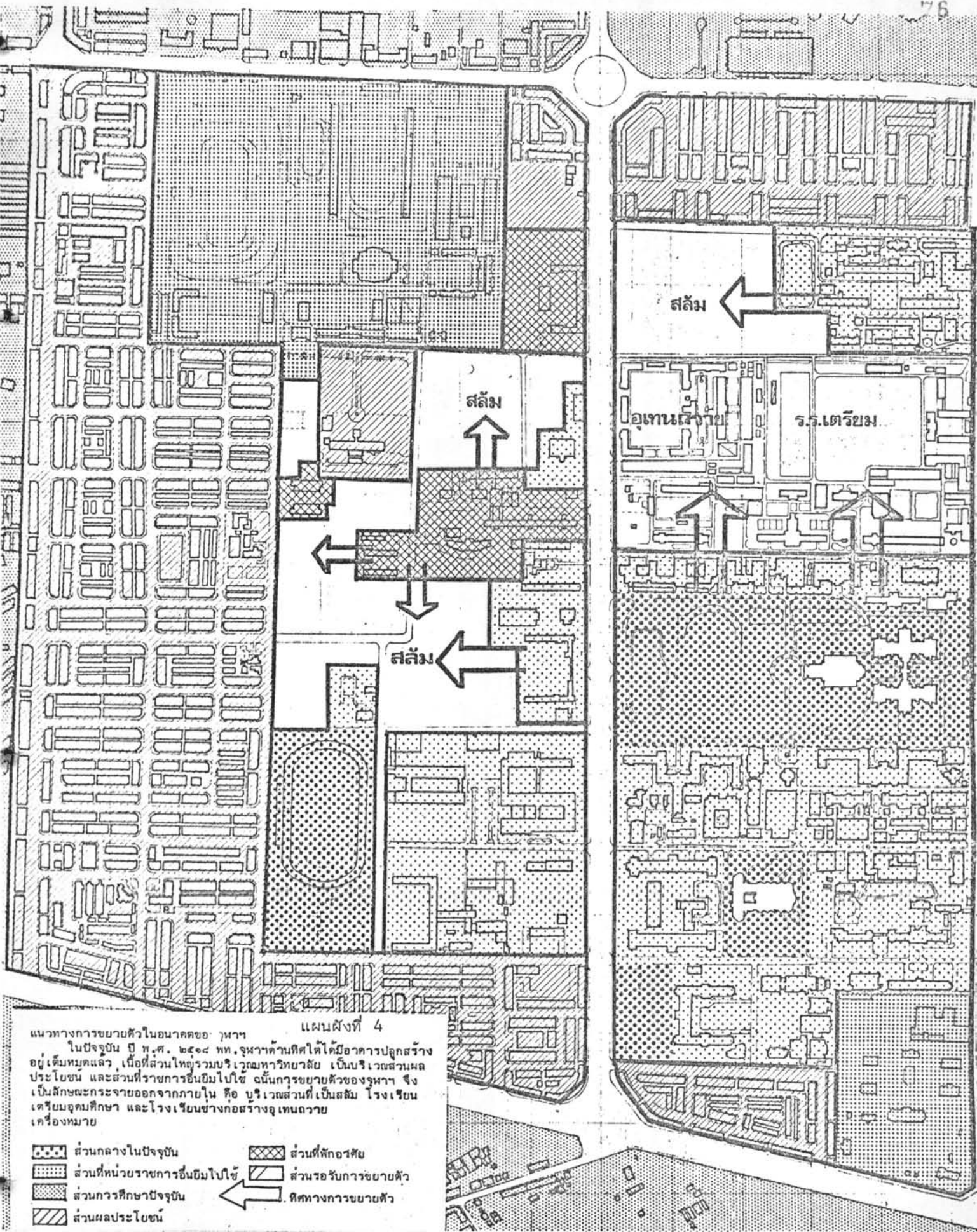
แผนผังที่ 2

ผังแสดงการใช้ที่ดินในจุฬา
 เครื่องหมาย
 ที่ดินใช้ประโยชน์
 ลานกีฬา, สวน, สนามหญ้า,
 ทุ่งอครด
 ที่เก็บของ
 สระตุ้กลอง
 อาคาร

แผนผังที่ 3
 ที่ดินไม่ใช้ประโยชน์
 วิทยารก, กองขยะ
 ฝั่งที่ขาดการดูแล
 ชุมม
 น้ำท่วมถึง

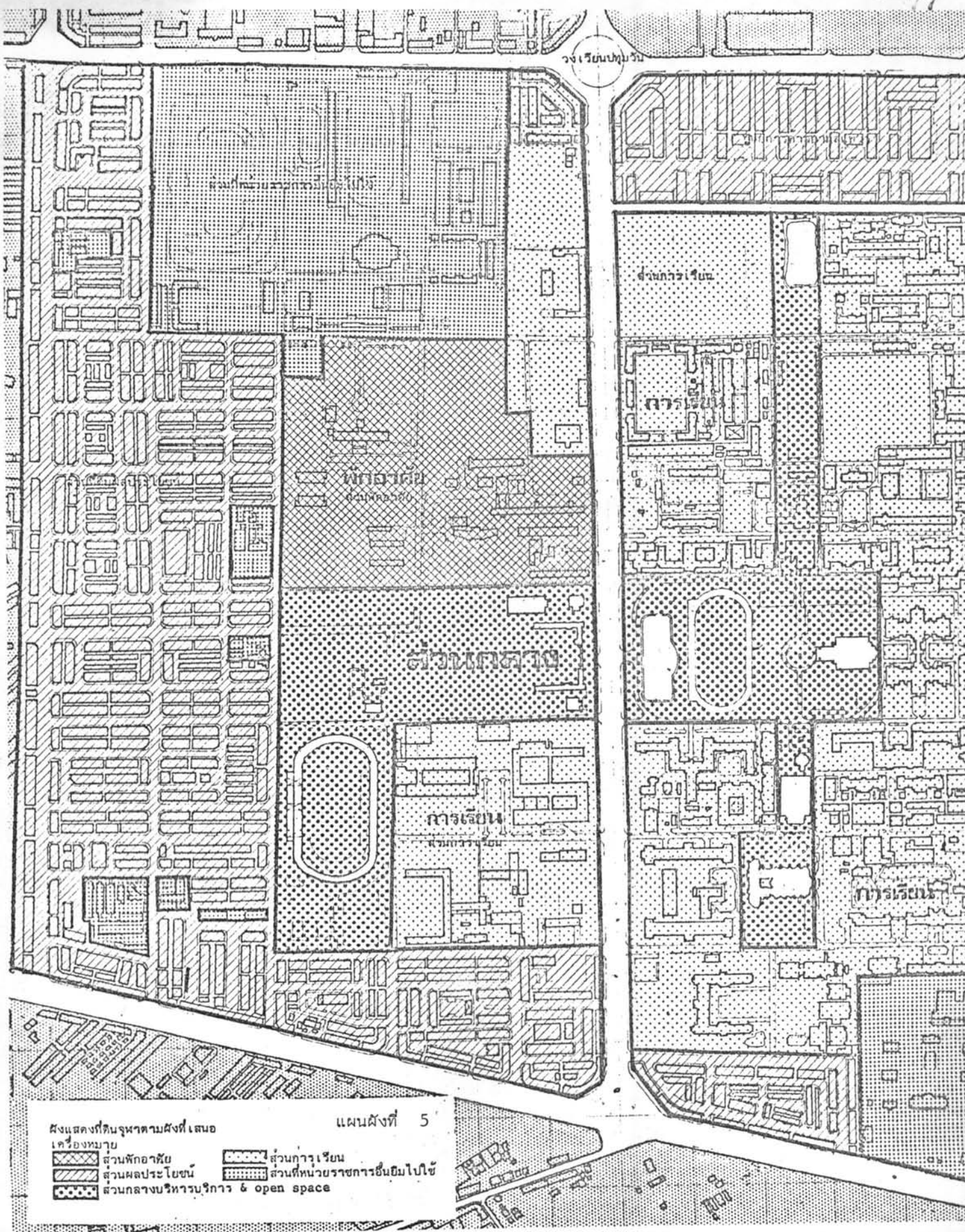

แนวทางการขยายตัวในอนาคตของ จุฬาฯ
 ในปัจจุบัน ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ พท.จุฬารัตน์ทิศใต้ได้มีอาคารปลูกสร้าง
 อยู่เต็มหมดแล้ว, เนื้อที่ส่วนใหญ่รวมบริเวณมหาวิทยาลัย เป็นบริเวณสวนผล
 ประโยชน์ และส่วนที่ราชการอื่นนิยมไปใช้ ดังนั้นการขยายตัวของจุฬาฯ จึง
 เป็นลักษณะกระจายออกจากภายใน คือ บริเวณส่วนที่เป็นสลัม โรงเรียน
 เตรียมอุดมศึกษา และโรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย
 เครื่องหมาย

- แผนผังที่ 4
- ส่วนกลางในปัจจุบัน
 - ▤▤▤▤ ส่วนที่หน่วยราชการอื่นนิยมไปใช้
 - ▨▨▨▨ ส่วนการศึกษาปัจจุบัน
 - ▧▧▧▧ ส่วนผลประโยชน์
 - ▩▩▩▩ ส่วนที่พักอาศัย
 - ▨▨▨▨ ส่วนรอรับการขยายตัว
 - ← ทิศทางของการขยายตัว

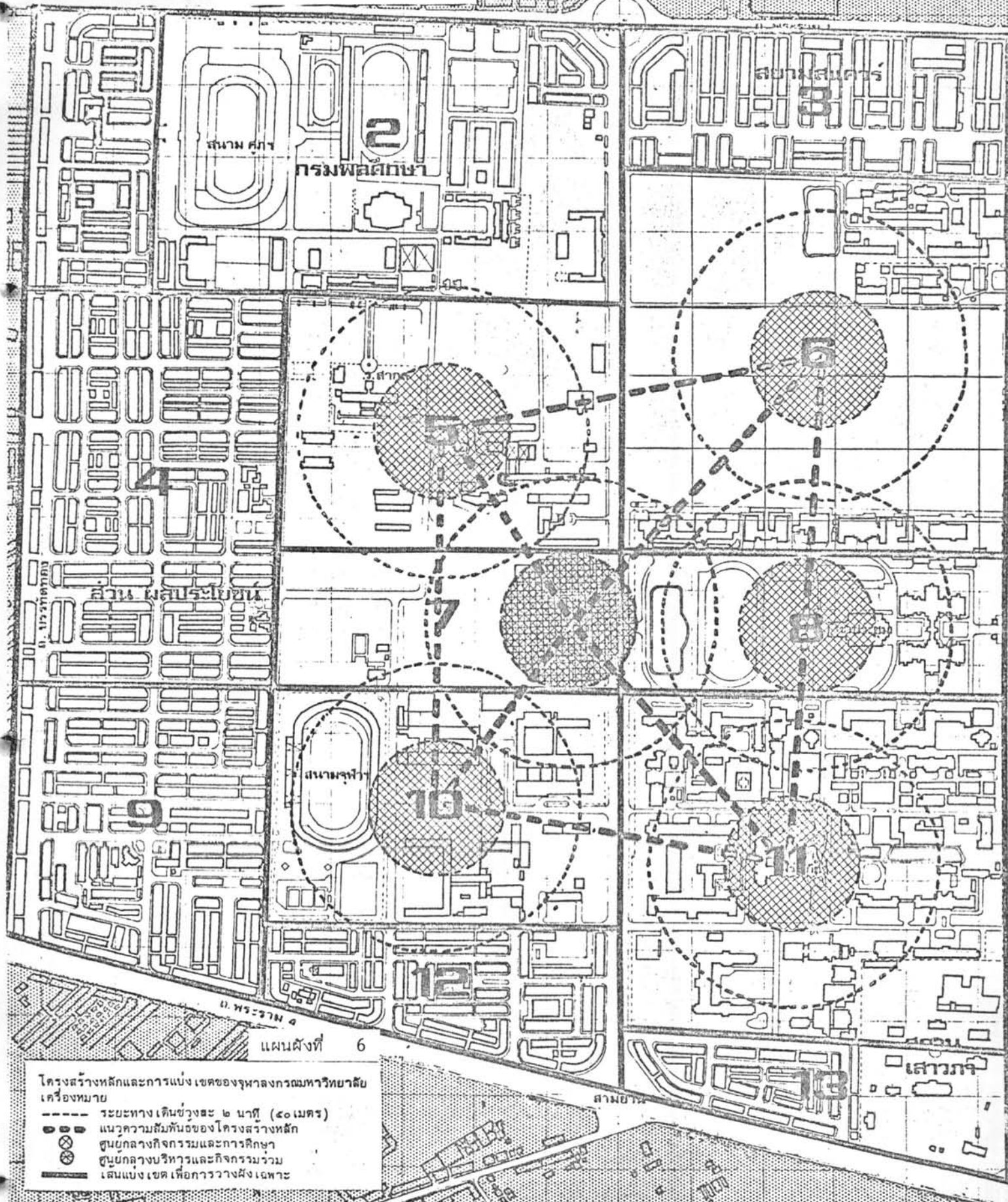
วงเวียนปทุมวัน

ผังแสดงที่ดินจุฬาลงกรณ์ตามผังที่เสนอ

แผนผังที่ 5

- เครื่องหมาย
- ส่วนพักอาศัย
- ส่วนผลประโยชน์
- ส่วนกลางบริหารบริการ & open space
- ส่วนการเรียน
- ส่วนที่หน่วยราชการอื่นนิยมไปใช้

แผนผังที่ 6

โครงสร้างหลักและการแบ่งเขตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เครื่องหมาย

- ระยะทางเดินช่วงละ ๒ นาที (๕๐ เมตร)
- ⊗ ความสัมพันธ์ของโครงสร้างหลัก
- ⊙ ศูนย์กลางกิจกรรมและการศึกษา
- ⊗ ศูนย์กลางบริหารและกิจการร่วม
- เส้นแบ่งเขตเพื่อการวางผังเฉพาะ

แผนผังที่ 7

แสดงส่วนที่เป็นแกนกลางของมหาวิทยาลัย
 ทางด้านการบริหาร และกิจกรรม
 ← การติดต่อจากบริเวณโดยรอบ
 บริเวณแกนกลาง

4.2 สถานที่ตั้งโครงการและการวิเคราะห์

สถานที่ตั้งโครงการศูนย์บริการวิชาการนี้ ทางมหาวิทยาลัย ได้กำหนดให้อยู่บริเวณด้านหลังอาคารสำนักเลขาธิการ แต่ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ที่ตั้งแห่งนี้ รวมทั้งที่ตั้งอื่น ๆ เพื่อพิจารณาค่าแห่งที่ตั้งที่เหมาะสมที่สุด โดยคำนึงถึงนโยบายของมหาวิทยาลัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะมีต่อการศึกษารวม ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม

มหาวิทยาลัยมีบริเวณที่ว่างประมาณ 7 แห่งที่พอจะจัดตั้งโครงการศูนย์บริการวิชาการนี้ได้ (ดูแผนผังที่ 8 ประกอบ) ที่ว่างทั้ง 7 แห่งนี้ ทางมหาวิทยาลัย ได้มีโครงการไว้อย่างแล้วดังนี้

บริเวณที่ 1, 2 และ 3 เป็นบริเวณการศึกษาที่มหาวิทยาลัยได้วางโครงการไว้แล้ว และเป็นบริเวณที่ไม่อยู่ในตำแหน่งส่วนกลางของมหาวิทยาลัย ที่จะอำนวยความสะดวกโดยส่วนรวมแก่คณะต่าง ๆ ได้

บริเวณที่ 4 เป็นที่ตั้งโครงการที่พักอาจารย์ของมหาวิทยาลัย

บริเวณที่ 5 เป็นที่ตั้งโครงการธรรมสถาน และเป็นส่วนหนึ่งของสนามกีฬา มหาวิทยาลัย

บริเวณที่ 6 เป็นสนามส่วนกลาง เพื่อประโยชน์เอนกประสงค์

บริเวณที่ 7 เป็นที่ตั้งของโครงการศูนย์บริการวิชาการที่หน่วยวางแผนมหาวิทยาลัยได้กำหนดขึ้น

บริเวณที่ 4 ถึง 7 นี้ อยู่บริเวณส่วนกลางของมหาวิทยาลัยที่พอจะนำมาพิจารณาเลือกที่ตั้งได้ เพราะบริเวณนี้ถือเป็นส่วนกายภาพที่เป็นแกนกลางทางด้านการบริหารกิจกรรมรวม และการบริการทางวิชาการสำหรับบริเวณอื่น ๆ ที่น่าจะนำมาพิจารณาเป็นที่ยังโครงการได้มีแผนที่ใช้ทำประโยชน์อยู่แล้ว เช่น บริเวณศาลาพระแก้ว เป็นต้น ซึ่งถ้าจะนำมาใช้ก็จะต้องคัดแปลงอาคารที่มีอยู่ แต่ผลทางด้านการใช้สอยคงจะไม่ตรงวัตถุประสงค์ หรือถ้าจะรื้ออาคารที่มีอยู่ เพื่อสร้างใหม่ย่อมไม่สามารถหาทุนมาดำเนินการได้

การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบความเหมาะสมของที่ตั้ง
(คู่มือผังที่ 8 ประกอบ)

	บริเวณที่ 4	บริเวณที่ 5	บริเวณที่ 6	บริเวณที่ 7
นโยบาย	มหาวิทยาลัยไม่มีนโยบายจะให้เป็นที่ตั้งศูนย์ฯ เพราะมีโครงการอื่นอยู่แล้ว		ไม่มีนโยบายใด ๆ ที่จะปลูกสร้างอาคาร	ได้กำหนดให้เป็นที่ตั้งศูนย์ฯ
ประโยชน์ ใช้สอย	อาจจัดตั้งบริเวณนี้ได้ เพราะอยู่ในส่วนกลาง มหาวิทยาลัย ตากันในระยะทางเกินจาก คณะต่าง ๆ มายังศูนย์		เหมาะสมที่จะเป็นที่ตั้งศูนย์ฯ มาก เพราะรัศมีการเดินไกลที่สุด	เหมือนบริเวณที่ 4 และที่ 5
สภาพ แวดล้อม	พอจะจัดตั้งบริเวณนี้ได้ เพราะมหาวิทยาลัยมีได้กำหนดให้เป็นบริเวณที่จะต้องรักษาสภาพใด ๆ ไว้		จำเป็นจะต้องคำนึงถึงสิ่งก่อสร้างที่อาจอาจทำลายสภาพแวดล้อมที่จัดเป็นสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	เหมือนบริเวณที่ 4 และที่ 5
เศรษฐกิจ (การลงทุน)	อาคารของศูนย์ฯ สำหรับที่ตั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องอาศัยเทคนิคพิเศษใด ๆ จึงไม่จำเป็นต้องสรรคในการก่อสร้างภายในงบประมาณที่กำหนด		อาจต้องใช้เทคนิคพิเศษในการก่อสร้างเพื่อมิให้เป็นการทำลายสภาพแวดล้อม	เหมือนบริเวณที่ 4 และที่ 5

จากการเปรียบเทียบบริเวณที่วางที่เป็นส่วนกลางของมหาวิทยาลัย แม้ว่าการวิเคราะห์จะเห็นว่า บริเวณที่ 6 มีความเหมาะสมทางด้านการใช้สอยก็จริง (คู่มือผังที่ 9 ประกอบ) แต่เมื่อกำหนดถึงการที่จะต้องรักษาสภาพแวดล้อม เพื่อส่งเสริมอาคารหอประชุมกลาง ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแล้ว ก็อาจจะต้องออกแบบอาคารที่หลีกเลี่ยงการทำลายสภาพแวดล้อมดังกล่าว เช่น อาจจะสร้างอยู่ใต้ดิน ซึ่งจะต้องอาศัย

ระบบทางเทคนิคต่าง ๆ ควยงบประมาณจำนวนมหาศาล เมื่อเปรียบเทียบในสภาพที่เป็นจริงแล้ว ก็อาจไม่เหมาะสม แต่อาจไม่จำเป็นต่องำเนินถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าบริเวณที่ 6 มีความเหมาะสมที่จะให้ประโยชน์ทางการศึกษามากที่สุด

การเปรียบเทียบความเหมาะสมของที่ตั้ง โดยพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ และให้คะแนนความสำคัญต่าง ๆ ก็พอจะสรุปหาที่ตั้งที่มีข้อเสียน้อยที่สุด ดังนี้

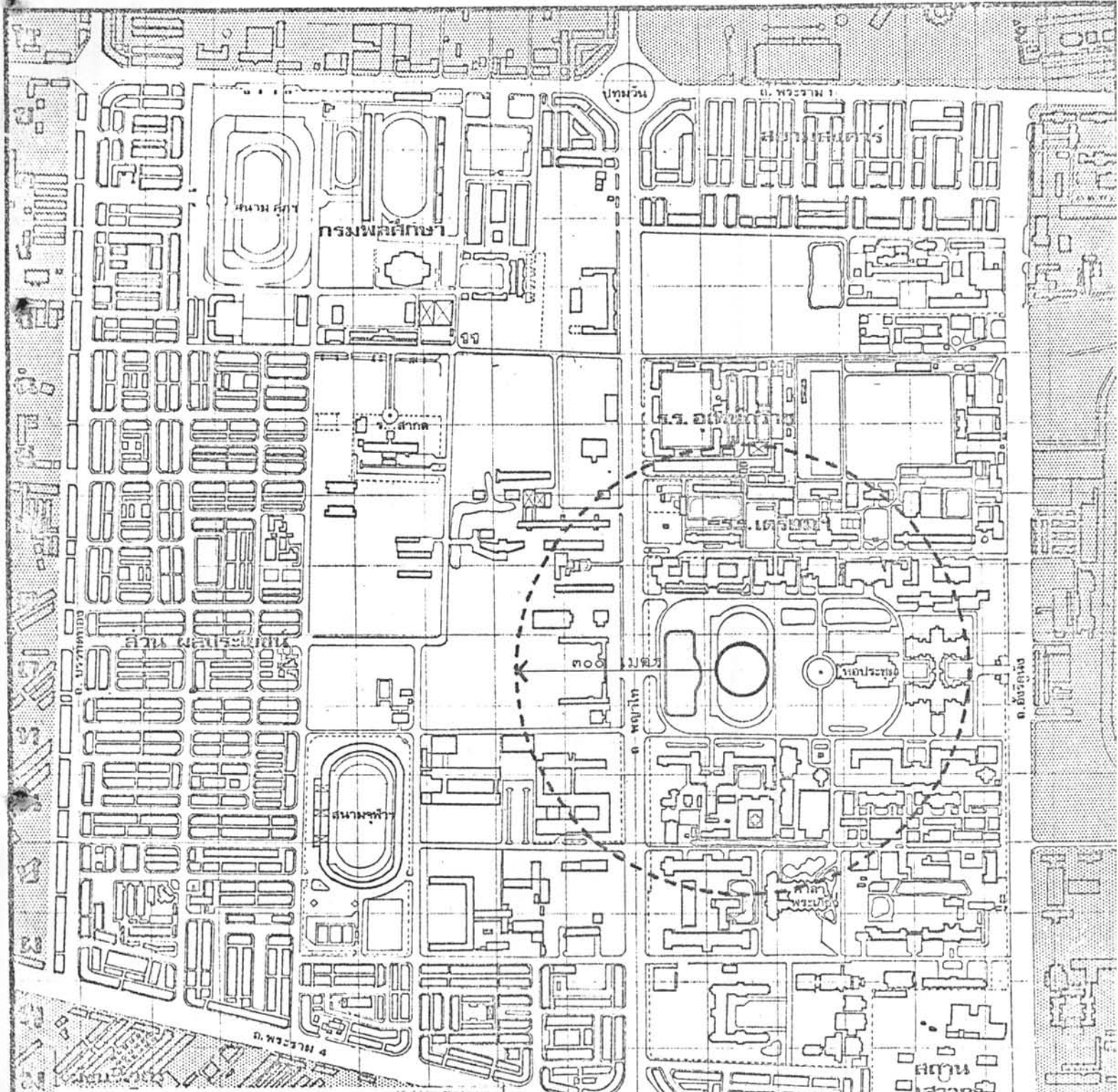
องค์ประกอบ	บริเวณที่ ๕	บริเวณที่ ๕	บริเวณที่ ๖	บริเวณที่ ๗	การให้คะแนน	
					คะแนน	คะแนน
					มีความเหมาะสมมากที่สุด	A
					มีความเหมาะสมพอใช้	B
นโยบาย	B	B	C	A	ไม่ค่อยเหมาะสม แต่ก็ไม่มี	C
ประโยชน์ใช้สอย	C	C	A	B	ผลเสียหาย	
เศรษฐกิจ(การลงทุน)	B	B	C	B	จะเกิดผลเสียหาย	D
สภาพแวดล้อม	B	B	D	B		
รวม	B = 3 C = 1	B=3 C=1	A=1 C=1 D=1	A=1 B=3		

จากการเปรียบเทียบพอจะสรุปได้ว่า บริเวณที่ 7 มีความเหมาะสมมากกว่าบริเวณที่อื่น ๆ โดยการพิจารณาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นจริง แต่สำหรับด้านการใช้อาคารนั้น ประโยชน์ที่ใคร่ขอจะน้อยกว่าบริเวณที่ 6 ดังนั้น จะขอนำบริเวณที่ 7 มาพิจารณารายละเอียดอีกครั้ง เพื่อหาทางแก้ไข หรือหาทางเสนอแนะทางด้านอื่นประกอบด้วย จึงจะสามารถทำให้ศูนย์บริการวิชาการนี้ มีประโยชน์ตามเป้าหมายมากที่สุด

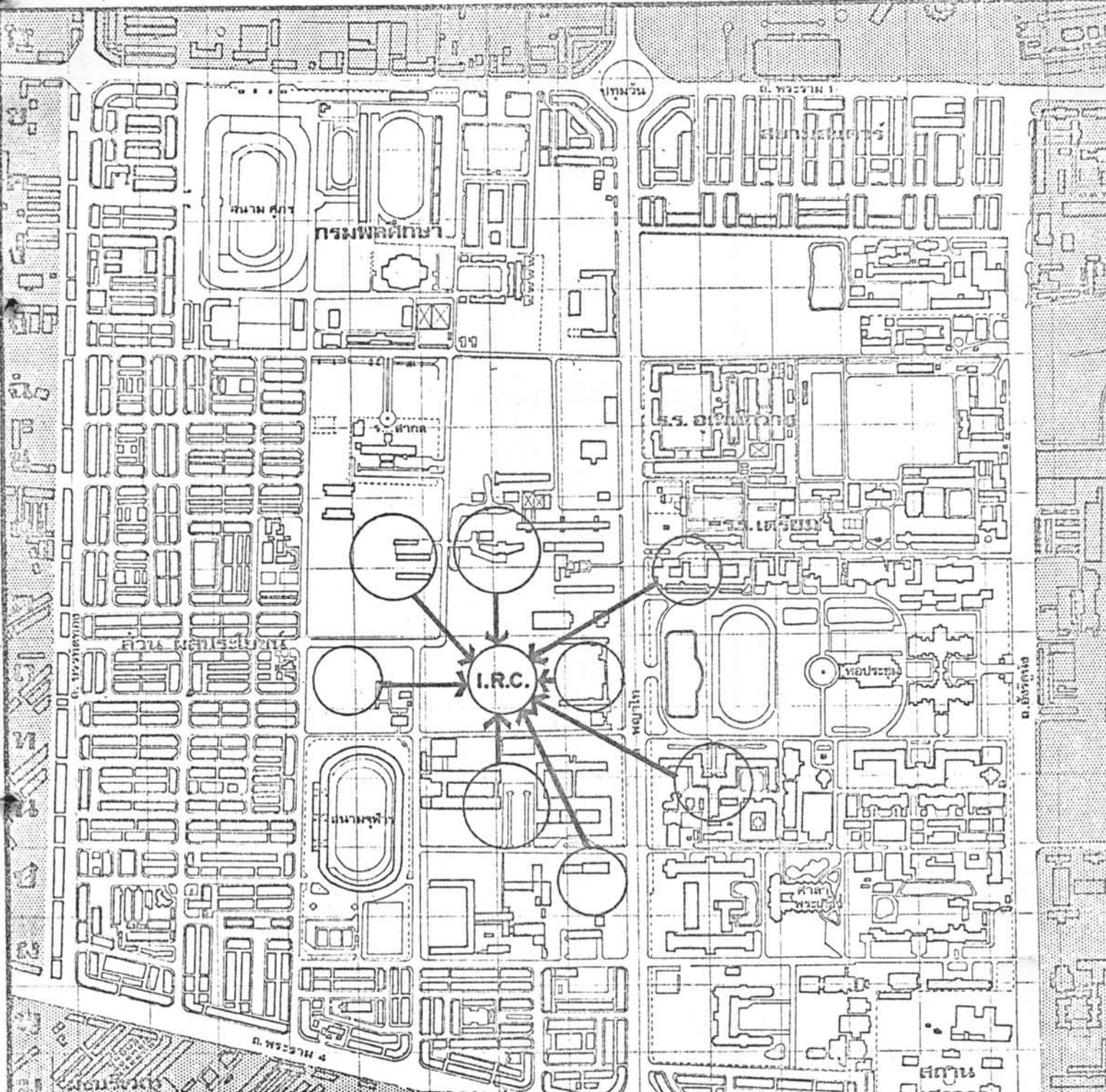
แผนผังที่ 8

แสดงที่ว่างของมหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบความเหมาะสมของที่ตั้งศูนย์ฯ

แผนผังที่ 9

แสดงวิถีการเดินทางจากสนามหน้า
มหาวิทยาลัยในเวลา ๓^๑/_๒ นาที (๓๐๐ ม.)
หมายเหตุ: คัดอัตราการเดินปกติ ๕ กม./ชั่วโมง

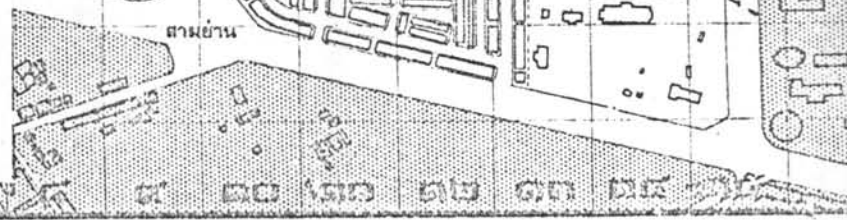

แผนผังที่ 10

แสดงที่ตั้งศูนย์บริการวิชาการ

คณะวิชาที่ไปใช้บริการศูนย์
ในรัศมีการเดิน ๓๐๐ เมตร

4.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของที่ตั้ง

สถานที่ตั้งของโครงการศูนย์บริการวิชาการตามข้อสรุปที่ 4.2 นั้น นำมาวิเคราะห์ความเหมาะสมด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ศูนย์บริการวิชาการประกอบด้วยสมุคกลาง ศูนย์เอกสารประเทศไทยและศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (หน่วยโสตทัศนศึกษากลาง) ซึ่งหากพิจารณาวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยแล้ว พอสรุปได้ดังนี้

1. ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา จะมีคณะที่มาใช้มากเพียงสองคณะ เท่านั้น ได้แก่ คณะครุศาสตร์ ซึ่งมีแผนกโสตทัศนศึกษา กับคณะนิเทศศาสตร์ ซึ่งมีแผนกประชาสัมพันธ์ของอาศัยการฝึกงานทางสถานีส่งวิทยุและโทรทัศน์ สถานที่ตั้งทางศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษานี้ก็ใกล้คณะทั้งสองนี้อยู่แล้ว นับว่ามีความเหมาะสมในการเลือกที่ตั้ง
2. ศูนย์เอกสารประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในค่านิยมของมูลทางการคนควาวิจัยของนิสิตระดับสูงกว่าปริญญาตรี และอาจารย์โดยเฉพาะในค่านิยมสังคมศาสตร์ สถานที่ตั้งศูนย์เอกสารประเทศไทย อยู่ใกล้คณะครุศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นิติศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะทางค่านิยมสังคมศาสตร์ สำหรับบัณฑิตวิทยาลัยนั้น มีที่ทำการอยู่บริเวณสำนักงานเลขาธิการ และคาดว่าต่อไปคงจะมีสำนักงาน เป็นของตัวเอง³⁵ อยู่บริเวณที่ไม่ไกลจากศูนย์บริการวิชาการนัก นอกจากนี้ บริเวณที่พักของอาจารย์มหาวิทยาลัยก็อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับศูนย์บริการวิชาการ ดังนั้นนับว่าที่ตั้งสำหรับศูนย์เอกสารประเทศไทยนี้ มีความเหมาะสมพอสมควร
3. หอสมุคกลาง มีวัตถุประสงค์เป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการโดยส่วนรวม เปิดบริการให้นิสิตและอาจารย์สามารถมาใช้ได้ ทั้งในและนอกเวลาเรียน จากการเลือกที่ตั้งใหม่นี้ หอสมุคกลางมีความเหมาะสมที่จะให้บริการแก่อาจารย์และนิสิตที่พักอยู่ในหอพัก ซึ่งสามารถมาใช้หอสมุคกลางได้แม้ในเวลากลางคืน (ไปรคณูแผนผังที่ 10 ประกอบ) สำหรับคณะต่าง ๆ ที่มาใช้หอสมุคกลางมาก 4 คณะนั้น³⁶ จะต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริงอื่น ๆ ประกอบ

³⁵ดูโครงการบัณฑิตวิทยาลัย ตามแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

³⁶ดูแผนภูมิที่ 11

คือ จากการสำรวจประเภทหนังสือในหอสมุดกลาง³⁷ ปรากฏว่า หนังสือที่เกี่ยวกับทางด้านสังคมศาสตร์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ มนุษยศาสตร์ ทั่วไป วิทยาศาสตร์กายภาพ และวิทยาศาสตร์ชีวภาพตามลำดับ สำหรับภาษาไทยโดยเฉพาะคิดเป็นอัตราร้อยละนี้ (ภาษาอังกฤษยังสำรวจไม่เสร็จ)

สังคมศาสตร์	46 %
มนุษยศาสตร์	38 %
ทั่วไป	6 %
วิทยาศาสตร์กายภาพ	5.1 %
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	4.9 %

เป็นที่น่าสังเกตว่า หนังสือประเภทวิทยาศาสตร์กายภาพมีเพียง 5.1 % แต่คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มีอัตราการใช้หอสมุดกลางสูง รองลงมาจากคณะอักษรศาสตร์ ทั้ง ๆ ขอเท็จจริงมีอยู่ว่าหนังสือเกี่ยวกับทางวิชาการของหอสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ก็มีอยู่ในชั้นสมบรมเพื่อสมกวร ดังนั้น ในกรณีนี้อาจจะเข้าลักษณะการที่อยู่ไกลหอสมุดกลาง จึงงุนใจให้ไปใช้ สำหรับคณะวิทยาศาสตร์นี้เมื่อห้องสมุดของแผนกวิชากระจัดกระจายกัน และหอสมุดคณะก็ไม่สมบรมเพื่อที่จะบริการแก่นิสิตได้อย่างเต็มที่ จึงหันไปใช้หอสมุดกลางที่พอจะมีหนังสือที่ต้องการบ้าง³⁸

กรณีดังกล่าวนี้ ถ้าหากย้ายหอสมุดกลางออกไปจากที่ตั้งในปัจจุบัน อัตราการใช้หอสมุดกลางของคณะวิศวกรรมศาสตร์น่าจะลดน้อยลง เพราะมีใ้เกิดจากความจำเป็นจริง ๆ แต่คณะวิทยาศาสตร์นั้น หากไม่มีการปรับปรุงหอสมุดคณะให้ดีขึ้น ก็คงจะต้องตามไปใช้หอสมุดกลางในที่ตั้งใหม่

คณะครุศาสตร์ แม้ว่าจะมีห้องสมุดคณะที่สมบรมแห่งหนึ่ง แต่มีอัตราการใช้สมุดกลางมาก เป็นหนึ่งในสี่คณะที่ใช้หอสมุดกลางมากที่สุด แม้ว่าจะยะทาง เคนจะไกลมากก็ตาม แสดงว่าหอสมุดกลางมีหนังสือทางด้านสังคมศาสตร์มากและจำเป็นต่อนิสิตคณะครุศาสตร์ ดังนั้น ที่ตั้งหอสมุดกลางแห่งใหม่ที่เสนอขึ้นมานี้ คณะครุศาสตร์จะใ้ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่

³⁷สำรวจโดยบรรณารักษ์หอสมุดกลาง 2519

³⁸ไปรคตุการวิ เทกราะห้สภาพปัจจุบันและปัญหาหอสมุดกลาง

สำหรับคณะอักษรศาสตร์นั้น เป็นคณะวิชาทางกามนุษยศาสตร์ ซึ่งมีเพียง
 คณะเดียวเท่านั้น ³⁹ ถ้าหากมีการขยายหอสมุดกลางออกจากที่ตั้งเดิมแล้ว ทางคณะอักษรศาสตร์
 ก็จำเป็นต้องปรับปรุงห้องสมุดคณะให้ดีขึ้น ในปัจจุบันก็มีหนังสือทางวิชาการในห้องสมุดคณะพอที่
 บริการนิสิตอยู่แล้ว ⁴⁰ แมว่าอัตราการใช้หอสมุดกลางของนิสิตคณะอักษรศาสตร์จะมากที่สุดก็ตาม
 แต่ก็เป็นการใช้หนังสือประเภททั่วไปและนวนิยายมากที่สุด ดังนั้น การขยายหอสมุดกลางออกไป
 นั้น มีใ้ทำให้การค้นคว้าวิจัยของนิสิตในห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ลดน้อยลงไปแต่ประการใด

เพื่อที่จะให้การใช้หอสมุดอย่างใดคนหนึ่งคือการศึกษา และประหยัดงบประมาณ
 ควรมีการกระจายหอสมุดสาขาของหอสมุดกลางไปยังศูนย์รวมของ เขตต่าง ๆ แล้วพิจารณา
 ชื่อและจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับคณะต่าง ๆ ในเขคนั้น ๆ ให้มาก หนังสือที่ไม่เกี่ยวข้องกับ
 การเรียนก็ส่งชื่อเพียงเล็กน้อย หรือให้ไปใช้ที่หอสมุดกลาง ซึ่งจะมีหนังสือครบหมดทุกแขนง
 วิชา

ในแผนผังที่ 11 ผู้วิจัยได้เสนอให้มีห้องสมุดรวม ซึ่งเป็นหอสมุดสาขาของ
 หอสมุดกลางออกเป็น 2 ศูนย์ คือ ศูนย์ที่ 1 มีหนังสือประเภทวิทยาศาสตร์ชีวภาพเป็นส่วน
 ใหญ่ จะมีหนังสือประเภทของวิทยาศาสตร์กายภาพและมนุษยศาสตร์บางเล็กน้อย ส่วนประ-
 เภทอื่นไม่จำเป็นหอสมุดคณะทางวิทยาศาสตร์ชีวภาพที่มีอยู่ควรจะจัดให้เป็นห้องอ่านหนังสือ
 (Reading room) ส่วนใหญ่ควรจะไปใช้หอสมุดสาขา เพราะจะมีครบทุกเรื่อง
 และไม่จำเป็นต้องซื้อหลายชุดซ้ำซ้อนกัน ดังเช่นมีอยู่ในทุกคณะขณะนี้ ศูนย์ที่ 2 เป็นหอสมุด

³⁹การแบ่งกลุ่มวิชาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีดังนี้

มนุษยศาสตร์ 1. คณะอักษรศาสตร์, 2. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สังคมศาสตร์ 1. คณะนิติศาสตร์, 2. คณะรัฐศาสตร์, 3. คณะนิเทศศาสตร์

4. คณะนิเทศศาสตร์, 5. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

6. คณะเศรษฐศาสตร์

วิทยาศาสตร์กายภาพ 1. คณะวิศวกรรมศาสตร์, 2. คณะวิทยาศาสตร์,

วิทยาศาสตร์ชีวภาพ 1. คณะแพทยศาสตร์, 2. คณะทันตแพทยศาสตร์, 3. คณะสัตว-
 แพทยศาสตร์, 4. คณะเภสัชกรรมศาสตร์

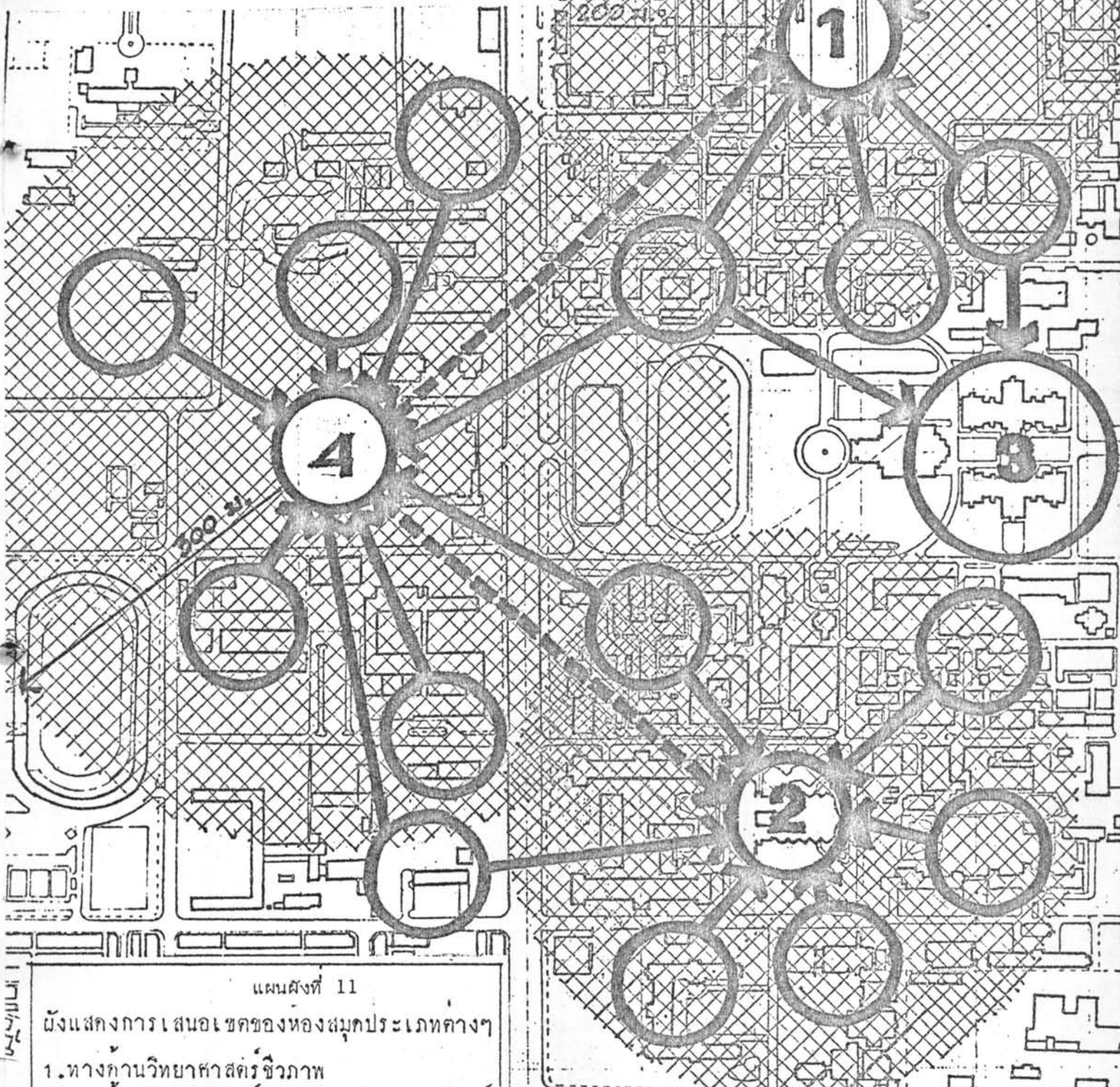
⁴⁰จากการสัมภาษณ์บรรณารักษ์หอสมุดกลาง พฤษภาคม 2519.

สาขาทางวิทยาศาสตร์กายภาพและสังคมศาสตร์ คำเนิกรว เช่น เกี่ยวกับศูนย์ที่ 1

ศูนย์ที่ 3 เป็นศูนย์ทางคานาถือปและห้องสมุคทางคานมนุขยศาสตร์

ศูนย์ที่ 4 เป็นหอสมุคกลางที่จะรวมหนังสือทุกสาขา และเป็นศูนย์ร่วมของการคณควาวิจัย

ห้องสมุคสาขาอาจไม่จำเป็นก่อสร้างใหม่ให้ใหญ่โต อาจะคักแปลงอาคาร
เดิมที่พอจะใช่เป็นห้องสมุคได้ เช่น อาจใช้บางส่วนของศาลาพระเกี้ยว คักแปลง เป็นห้องสมุค
สาขาของศูนย์ที่ 2 เป็นคน

แผนผังที่ 11

ผังแสดงการเสนอเซกของห้องสมุดประเภทต่างๆ

1. ทางด้านวิทยาศาสตร์ชีวภาพ
2. ทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพและสังคมศาสตร์
3. ทางด้านศิลปะและมนุษยศาสตร์
4. หอสมุดกลาง

